

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

PT3.056.3.2020.LPJ.205

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

W związku z przekazaniem przez Departament Spraw Obywatelskich Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wystąpieniem mailowym z dnia 8 kwietnia 2020 r. w sprawie wyjaśnienia „(...) czy jest możliwe, by władza publiczna zrezygnowała ze zwrotu podatku Vat w celu całkowitego wyeliminowania wyłudzeń z nim związanych.. ”, uprzejmie informuję.

Proponowana w wystąpieniu rezygnacja z rozwiązań prawnych w zakresie zwrotów podatku VAT na gruncie przepisów o podatku od towarów i usług, nie jest możliwa do uwzględnienia z uwagi na niezgodność tej propozycji z regulacjami unijnymi w zakresie podatku od wartości dodanej.

System podatku VAT w Unii Europejskiej podlega harmonizacji, co oznacza, że państwa członkowskie zobowiązane są do przestrzegania zgodności krajowych przepisów w zakresie podatku VAT z regulacjami wynikającymi z prawa unijnego. Z tych też względów regulacje przyjęte w przepisach ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług¹ - zwanej dalej: „ustawą o VAT”, muszą być zgodne w szczególności z przepisami dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej² - dalej jako „dyrektywa 2006/112/WE”.

Podstawowymi cechami konstrukcji podatku od wartości dodanej (w Polsce podatku VAT) są powszechność, wielofazowość i potrącalność (podatkiem VAT obciążona jest co do zasady ostateczna konsumpcja), a jedną z fundamentalnych zasad podatku od wartości dodanej gwarantujących realizację tych założeń, jest zasada neutralności podatku dla podatników, wynikająca z postanowień art. 1 dyrektywy 2006/112/WE.

Podatek powinien być naliczany na wszystkich stadiach obrotu, z etapem sprzedaży detalicznej włącznie. Mechanizmem zapewniającym obciążenie podatkiem wyłącznie ostatecznych odbiorców towarów i usług, przy jednoczesnym naliczaniu podatku na każdym etapie obrotu, jest wskazana zasada neutralności polegająca na uwolnieniu przedsiębiorcy od kosztów podatku VAT zapłaconego lub podlegającego zapłacie w toku jego działalności gospodarczej.

¹ Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, str. 1, z późn. zm.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 106, z późn. zm.

Wspólny system podatku od wartości dodanej zapewnia zatem, że każda działalność gospodarcza pod warunkiem, że sama podlega VAT, jest opodatkowana w sposób całkowicie neutralny.

Istota systemu podatku od towarów i usług (podatku od wartości dodanej) sprowadza się do tego, że rozliczanie podatku VAT następuje „wynikowo”, tj. poprzez rozliczenie w deklaracji składanej za odpowiednie okresy rozliczeniowe podatku należnego z tytułu dokonanych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej dostaw i świadczonych usług oraz podatku naliczonego, który podatnik zapłacił przy nabyciu towarów i usług nabytych w celu prowadzonej działalności gospodarczej, wyliczonych zgodnie z odpowiednimi przepisami o podatku od towarów i usług, a w zależności od wyniku tego rozliczenia - w przypadku nadwyżki podatku należnego nad naliczonym podatnik zobowiązany byłby do zapłaty tego podatku, zaś w przypadku nadwyżki podatku naliczonego nad należnym powstałoby prawo do jej zwrotu lub przeniesienia na następny okres.

Uprawnienie do uzyskania zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym reguluje art. 183 dyrektywy 2006/112/WE, zgodnie z którym w przypadku gdy za dany okres rozliczeniowy kwota odliczeń przekracza kwotę VAT należnego, państwa członkowskie mogą dokonać zwrotu lub przenieść nadwyżkę na następny okres rozliczeniowy w oparciu o ustalone przez siebie warunki.

Podstawę do dokonania zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym stanowi art. 87 ust. 1 i 2³ ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług⁴, dalej: „ustawa o VAT”, który stanowi implementację do polskiego systemu prawnego art. 183 dyrektywy 2006/112/WE.

W przypadku wykazania nadwyżki podatku naliczonego nad należnym, podatnicy podatku VAT mają prawo do jej zwrotu w przewidywanych przez ustawę o VAT maksymalnych terminach zwrotów podatku VAT, wynoszących odpowiednio 25 dni, 60 dni oraz 180 dni.

Należy przy tym pamiętać, że w regulacjach ustawy o VAT funkcjonują w sposób zdecydowanie sprawny mechanizmy weryfikacji zasadności zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym służące zapobieganiu dokonywania zwrotu podatku w przypadku, gdy istnieje ryzyko narażenia skarbu państwa na nadużycia i wyłudzenie VAT (zob. art. 87 ust. 2 zdanie drugie, ust 2b i 2c).

³ Zgodnie z art. 87 ust. 1 i 2 ustawy o VAT, w przypadku gdy kwota podatku naliczonego, o której mowa w art. 86 ust. 2, jest w okresie rozliczeniowym wyższa od kwoty podatku należnego, podatnik ma prawo do obniżenia o tę różnicę kwoty podatku należnego za następne okresy lub do zwrotu różnicy na rachunek bankowy.

2. Zwrot różnicy podatku, z zastrzeżeniem ust. 6 i 6a, następuje w terminie 60 dni od dnia złożenia rozliczenia przez podatnika na rachunek bankowy podatnika w banku mającym siedzibę na terytorium kraju albo na rachunek podatnika w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, której jest członkiem, wskazany w zgłoszeniu identyfikacyjnym, o którym mowa w odrębnych przepisach, lub na wskazany przez podatnika rachunek banku mającego siedzibę na terytorium kraju lub na rachunek spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, jako zabezpieczenie udzielanego przez ten bank lub przez tę kasę kredytu, na podstawie złożonego przez podatnika do naczelnika urzędu skarbowego, w terminie do złożenia deklaracji podatkowej, pisemnego, nieodwołalnego upoważnienia organu podatkowego, potwierdzonego przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową udzielających kredytu, do przekazania tego zwrotu. Jeżeli zasadność zwrotu wymaga dodatkowego zweryfikowania, naczelnik urzędu skarbowego może przedłużyć ten termin do czasu zakończenia weryfikacji rozliczenia podatnika dokonywanej w ramach czynności sprawdzających, kontroli podatkowej, kontroli celno-skarbowej lub postępowania podatkowego. Jeżeli przeprowadzone przez organ czynności wykażą zasadność zwrotu, o którym mowa w zdaniu poprzednim, urząd skarbowy wypłaca należną kwotę wraz z odsetkami w wysokości odpowiadającej opłacie prolongacyjnej stosowanej w przypadku odroczenia płatności podatku lub jego rozłożenia na raty.

⁴ Dz. u. z 2020 r. poz. 106, z późn. zm.

Zadeklarowana przez podatnika nadwyżka podatku naliczonego nad należnym do zwrotu na rachunek bankowy każdorazowo wymaga zatem - przed dokonaniem wypłaty - weryfikacji jej zasadności przez organ podatkowy, co ma na celu głównie ochronę interesu skarbu państwa, ale i również ochronę przedsiębiorców przed nieuczciwą konkurencją ze strony podmiotów, które poprzez niedozwolone praktyki zmniejszają swoje obciążenia podatkowe.

W przypadku uzasadnionych wątpliwości w tym zakresie, przeprowadzane są pogłębione czynności sprawdzające czy nawet kontrola podatkowa.

Konkludując, propozycja, by *władza publiczna zrezygnowała ze zwrotu podatku VAT*, prowadziłaby do niezgodności z dyrektywą 2006/112/WE.

Propozycja ta stanowiłaby także niedopuszczalną zmianę systemową w podatku VAT godzącą w podstawowe zasady rządzące tym podatkiem i naruszającą prawa podatników do zwrotu podatku VAT.

Mając na uwadze cel jaki przyświecał propozycji, tj. oszczędności w budżecie, ograniczenie wyłudzeń podatku VAT, powiązanych z brakiem możliwości występowania przez podatników o zwrot podatku VAT, pragnę zapewnić, że problematyka oszustw i nadużyć w obszarze opodatkowania podatkiem VAT oraz wyłudzeń tego podatku jest przedmiotem szczególnej uwagi Ministerstwa Finansów. Prowadzone są systematycznie prace analityczne ukierunkowane na określenie zarówno skali i rodzaju obecnie występujących, jak i potencjalnych nadużyć w podatku VAT i obszarów narażonych na ryzyko wystąpienia niepożądanych zjawisk prowadzących do uszczuplenia dochodów budżetu państwa z tytułu tego podatku, jak również na dobór odpowiednich środków, zgodnych z prawem unijnym, eliminujących nieprawidłowości w tym zakresie.

Jednocześnie podkreślam, że problem związany z nieprzestrzeganiem przepisów prawa podatkowego przez podatników jest złożony i wielopłaszczyznowy. Celem umożliwienia skutecznej walki z szarą strefą i wyłudzeniami w VAT wprowadzono szereg różnych rozwiązań, które już działają lub zostaną wprowadzone w niedługim czasie (m.in. system kas on-line, przesyłanie plików JPK VAT, podzielona płatność, system STIR, system SENT, pakiet paliwowy, itd.). Narzędzia te tworzą spójny system, który ma na celu kompleksowe uszczelnienie VAT.

Ponadto w odniesieniu do zgłoszonego przez postulat, zgodnie z którym: „(•••) Można by było wprowadzić przy tej okazji większą kwotę wolną od podatku, która byłaby równa 1200 zł (minimalne zabezpieczenie społeczne) $\times$ 12 mc = 14 400 zł, (...)”, uprzejmie wskazuję, że w chwili obecnej nie są prowadzone prace mające na celu wprowadzenie rocznej kwoty wolnej w wysokości 14 400 zł.

Od 2018 r. maksymalna wysokość kwoty wolnej od podatku wynosi 8 000 zł. W maksymalnej wysokości korzystają z niej osoby o najniższych dochodach (nieprzekraczających 8 000 zł), co oznacza, że nie mają one obowiązku zapłaty podatku. W przypadku osób o dochodach rocznych przekraczających 8 000 zł kwota wolna od podatku maleje wraz ze wzrostem dochodów w ten sposób, że dla osób osiągających dochód na poziomie 127 000 zł lub wyższym -nie przysługuje.

Kwota wolna od podatku jest tylko jednym z elementów podatku dochodowego od osób fizycznych obniżającym wysokość obciążeń w tym podatku. Tym samym na jej wysokość należy patrzeć w kontekście całokształtu regulacji dotyczących danego podatku, oraz uwarunkowań społeczno-gospodarczych, a także regulacji funkcjonujących w innych gałęziach prawa, m. in. w prawie pracy, prawie ubezpieczeń społecznych oraz w przepisach regulujących pomoc społeczną.

Na szczególną uwagę zasługują zmiany w podatku dochodowym od osób fizycznych wprowadzone w 2019 r., których wynikiem jest dalsza redukcja obciążeń podatkowych.

Ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁵ zwolniła od podatku dochodowego od osób fizycznych przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy oraz umów zlecenia zawartych z firmą, otrzymane przez podatnika do ukończenia 26. roku życia, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85 528 zł (art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy PIT).

Zwolnienie weszło w życie z dniem 1 sierpnia 2019 r. i ma zastosowanie do przychodów uzyskanych od tego dnia.

Zwolnienie jest formą pomocy skierowaną do młodych ludzi rozpoczynających dorosłe życie, ale jest także rodzajem inwestycji w młodych Polaków. Dzięki temu rozwiązaniu młodzi Polacy otrzymują wyższe pensje, co zwiększa ich szanse na uzyskanie niezależności. Ulga ta poprawia ich perspektywy życiowe. Ponadto zwolnienie promuje legalne zatrudnienie i zmniejsza bezrobocie w tej grupie wiekowej. Ogranicza także emigrację zarobkową i zachęca młodych ludzi do powrotu z emigracji.

Z kolei ustawa z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw⁶ zmniejszyła obciążenia fiskalne poprzez:

- ponad dwukrotne podwyższenie kwotowych kosztów uzyskania przychodów dla pracowników (art. 22 ust. 2 ustawy PIT),
- obniżenie z 18% do 17% stawki podatku z pierwszego przedziału skali podatkowej (art. 27 ust. 1 ustawy PIT).

Konkludując w odniesieniu do postulatu głównego w zakresie podatku VAT, brak jest możliwości wprowadzenia proponowanych w wystąpieniu zmian, byłoby to niezgodne z dyrektywą. Jednocześnie szereg wprowadzonych w ostatnich latach narzędzi analitycznych i zabezpieczających przed nadużyciami w VAT umożliwia organom podatkowym sprawną weryfikację poprawności rozliczeń podatników, przez co przyczynia się do uszczelnienia rozliczeń i poboru podatku od towarów i usług.

Z upoważnienia Ministra Finansów

Paweł Selera

Dyrektor

Departamentu Podatku od Towarów i Usług

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

⁵ Dz. U. poz. 1394.

⁶ Dz. U. poz. 1835.